

CHANGEBEST NIEUWS

IN DIT NUMMER:

Hoe winstgevende energiebesparingsdiensten te ontwikkelen en marktgroei te versnellen – Europese Conferentie 1

De energiebesparingsdiensten markt in 18 Europese landen en de mogelijke ontwikkeling 2

Ontwikkelen van nieuwe en winstgevende energiebesparingsdiensten – ChangeBest veld tests 3

Beleid en maatregelen ter bevordering van de EES marktontwikkeling 3

**Energy Efficiency
Services
ChangeBest
Conference**

Bevordering van de ontwikkeling van een markt voor energiebesparingsdiensten – Goede praktijkvoorbeelden van veranderingen in energiediensten bedrijvigheid, strategieën, en ondersteunend beleid en maatregelen tijdens de implementatie van Richtlijn 2006/32/EC over Energie Eindverbruik Efficiency en Energiediensten

01 Juli 2009 – 30 Juni 2012

CHANGE BEST

HOE WINSTGEVENDE ENERGIEBESPARING DIENSTEN TE ONTWIKKELEN EN DE MARKT TE VERGROTEN – EUROPESE CONFERENTIE

Beste lezers,

Met plezier nodigen we u uit voor de afsluitende ChangeBest project bijeenkomst op **25 Januari 2012** in London. We zijn blij dat onze conferentie onderdeel is van de volgende EU ESCO Conferentie die wordt georganiseerd door Synergy op 25 - 26 Januari 2012 in Londen's Millennium Gloucester Hotel¹. De conferentie brengt vooraanstaande professionals op het gebied van Energiebesparingsdiensten (EES) in Europa bij elkaar.

De ChangeBest sessie geeft u de mogelijkheid tot:

- Kennis nemen van strategieën voor ontwikkeling van nieuwe Energiebesparingsdiensten (EES)
- Kennis opdoen over strategieën hoe EES winstgevend te maken
- Discussie over aanbevelingen over hoe de groei van de EES markt te versnellen
- Intensivering van netwerken op EES gebied door professionals, bedrijven en overkoepelende organisaties in Europa.

U vindt meer informatie, en de mogelijkheid om zich te registreren, op www.esco-europe.com.

Deze nieuwsbrief presenteert al enige tussenresultaten van ons ChangeBest project, die uw nieuwsgierigheid zullen prikkelen. We zien u graag in London in Januari 2012!

Hoogachtend,

Claudio Rochas
Ekodoma
CB Conference Organiser

Felix Suerkemper
Wuppertal Institute
CB Project Co-ordinator

Wolfgang Irrek
HRW
CB Project Co-ordinator

¹ <http://www.millenniumhotels.co.uk>

ESCO EUROPE 2012

ESCO EUROPE ZAL WEER MEER DAN 150 VAN DE TOONAANGEVENDE ESCO PROFESSIONALS BIJEEN BRENGEN. OPNIEUW KRIJGT U DE KANS OM TE VERNEMEN VAN DE LAATSTE ONTWIKKELINGEN IN DE MARKT – DE ECHTE TOP NAMEN UIT HET VELD VOORZIEU VAN DE BASIS FEITEN VAN ENERGIEHANDEL IN GEHEEL EUROPA.

WWW.ESCO-EUROPE.COM

January 2012
London, UK

CHANGE BEST
CONFERENCE

DE MARKT VOOR ENERGIEBESPARING DIENSTEN IN 18 EUROPESE LANDEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELING

De analyses en studies uitgevoerd door ChangeBest hebben laten zien dat er een groot potentieel is voor winstgevendende Energiebesparingdiensten (EES) in Europa. Een versnelde groei van de markt is mogelijk. Ondanks de verscheidenheid in de markt en de aanzienlijk variërende beleidsituatie in de verschillende Europese lidstaten, zijn er vele kansen voor diverse marktpartijen (ESCOs, leveranciers van gebouwtechnieken, energiebedrijven, andere bedrijven) om te voorzien in EES of deel-diensten gerelateerd aan EES.

Voldoende winstgevendheid mag worden verwacht, als de EES goed ontworpen zijn en rekening is gehouden met belangrijke succesfactoren. In sommige gevallen kan de winstgevendheid buitengewoon zijn op dit terrein. De praktische ervaring met identificering, ontwikkeling en uittesten van nieuwe EES door ChangeBest project partners toonde dat er een enorme belangstelling is van verschillende partijen voor uitbreiding van EES bedrijvigheid.

Voor meer informatie over de bestaande marktsituatie in 18 EU landen, ga naar www.changebest.eu en naar **Project results:**

[Download the National country reports and the Cross-country analysis of the energy efficiency business in the 18 countries and regions!](#)

Voor meer informatie over EES markt potentieel ga naar de site van www.changebest.eu en zoek naar dit rapport:

[Download the Analysis of the potential market volume for energy services!](#)

ONTWIKKELEN VAN NIEUWE EN WINSTGEVENDE ENERGIE EFFICIENCY DIENSTEN

ChangeBest veldtesten van “nieuwe” EES bedrijfsmodellen

Er zijn vele verschillende EES bedrijfsmodellen voor diverse klanten groepen die zich richten op verschillende Energiebesparingsverbetering gebieden. Bij het ontwikkelen van nieuwe EES bedrijfsmodellen kunnen EES leveranciers leren van bestaande praktijkvoorbeelden, maar moeten ze rekening houden met de specifieke markt situatie en beleidscontext in hun land. Strategische productontwikkeling bij nieuwe EES moet beginnen met het identificeren van mogelijke EES ideeën die voorzien in economische, energie-efficiënte oplossingen voor de klanten en leiden tot de ontwikkeling van professionele business cases. Binnen het ChangeBest project ontwikkelen 40 praktijk partners uit 16 landen nieuwe EES voor zulke professionele business cases. Al deze veldtesten zijn nog gaande. Sommige details van de geteste diensten binnen het ChangeBest project zijn daarom nog in ontwikkeling. De analyse van de status van de veldtesten geeft alleen enkele voorlopige resultaten.

HET EUROPESE ENERGY SERVICE INITIATIVE (EESI) STIMULEERT DE IMPLEMENTATIE VAN ENERGY PERFORMANCE CONTRACTING, ALDUS STERK BIJDRAGEND AAN DE VESTIGING VAN EEN EFFECTIEVE ENERGIE DIENSTEN MARKT IN EUROPA

WWW.EUROPEAN-ENERGY-SERVICE-INITIATIVE.NET

De nieuwe EES zijn geïdentificeerd na strategische discussies tussen experts van het ChangeBest project en praktijk partners ter plekke. In totaal, 49 EES producten voor verschillende toepassingsgebieden zijn ontwikkeld ter realisatie van energiebesparing bij verlichting, koelapparatuur, circulatiepompen, verwarming, koeling, ventilatie, bouwschil en ander warmte of elektriciteitsverbruik in huishoudens, industrie, diensten en publieke gebouwen. In landen waar de EES markt nog in een zeer rudimentair stadium zit heeft de focus van de EES ontwikkeling gelegen bij het overdragen van minder bekende EES modellen zoals EPC en warmte en koude levering (zie voorbeeld in Box 1).

Box 1: HELESCO

HELESCO is de eerste onafhankelijke ESCO die actief is in Griekenland. De markt is in een rudimentair stadium. EES modellen zoals EPC zijn nauwelijks bekend. Er is nog geen vraag naar, en geen vertrouwen, in de modellen en leveranciers. In het begin van het ChangeBest project probeerde HELESCO EPC concepten toe te passen in de Griekse markt. Echter, tijdens het project leerde HELESCO dat het veel gemakkelijker is om energieleveringscontracten voor WKK of biogas systemen te verkopen.

In andere landen waar EES markten al in een meer gevorderd stadium zijn volgden EES aanbieders andere strategieën en werden ze geconfronteerd met andere problemen die dikwijls samen hingen met beleidsbarrières. Bijvoorbeeld, in landen met een meer ontwikkelde EES markt en een niet-ondersteunende beleidsomgeving zoals in Oostenrijk, Duitsland en Denemarken, hebben EES aanbieders zich geconcentreerd op het identificeren van EES of deel-diensten voor nog niet benaderde markt niches (zie het voorbeeld in Box 2).

Box 2: Lokalenergi

Lokalenergi is een aanbieder van elektriciteit en consultancy diensten in alle klanten segmenten en voor alle soorten energie in Denemarken. Lokalenergi biedt haar klanten ook energielabels voor gebouwen, energiemanagement systemen en ESCO projecten aan. Binnen het ChangeBest project heeft Lokalenergi een nieuwe dienst ontwikkeld voor huishoudens met waarde voor de klant en klantenbinding voor de energieleverancier, op die manier bijdragend aan een strategische energiebesparingdialoog. Op basis van een segmentanalyse voor demografie, milieuhouding en prijzen, manieren om te communiceren, en een workshop over mogelijke acties en hun prioriteit is een besparingscampagne ontwikkeld om klanten te binden aan het besparen van 500 kWh elektriciteit. Om de besparing te realiseren kunnen de klanten gebruik maken het bestaande aanbod van EES en diverse deel-diensten. Lokalenergi bekijkt zelfs het aanbieden van EPC voor renovatie van de bouwschil en is nieuwe campagnes gestart om de dialoog met de klanten voort te zetten.

In landen met bestaande Witte Certificaten systemen, zoals Italië en Frankrijk, bekijken EES aanbieders hoe nieuwe EES te koppelen aan deze systemen (zie voorbeeld in Box 3).

Box 3: EDF

In Frankrijk ontwikkeld het grote elektriciteitsbedrijf EDF in een veldtest verscheidene business cases binnen de context van het ChangeBest project. Bijvoorbeeld, voor klanten in de industrie of dienstensectoren biedt EDF EES deel-diensten aan betreffende een evaluatie ter plekke inclusief aanbevelingen over energiemanagement, gebaseerd op de Europese standaard EN16001, in aanvulling op de traditionele technische energie audit. Verder biedt EDF aan om de klanten verder te helpen bij het verbeteren van de energie efficiency. Het doel is om 5% tot 22% energie te besparen met deze aanpak. EDF bekijkt hoe deze energiemanagement verbeteringen via deze diensten op te nemen in het Franse Witte Certificaten systeem.

In het algemeen worden aanvullende of zelfs "nieuwe" EES niet ontwikkeld voor zulke markt segmenten waar beperkend beleid expansie hindert (zie voorbeeld in Box 4).

Box 4: El-tec Mulej

In Slovenië probeert El-tec Mulej een EPC aanpak toe te passen bij publieke gebouwen. Echter, een ingewikkelde wet over publiek-private samenwerking samen met openbare aanbesteding, en de behandeling van vergoedingen bij EPC projecten als een lening met beperkingen voor wat betreft gemeentelijke budgetten, belemmert nog de implementatie van EPC projecten.

DE VOLGENDE
PROJECTEN
ONDERSTEUND
DOOR HET
INTELLIGENT
ENERGY FOR
EUROPE
PROGRAMMA GAAN
OVER ENERGIE
BESPARINGS
DIENSTEN:

WWW.MINUS3.ORG

WWW.FRESH-PROJECT.EU

WWW.PERMANENT-PROJECT.EU

WWW.PROMETHEUS-IEE.EU

WWW.ESOLI.ORG

WWW.BIOSOLESCO.ORG

CHANGEBEST RICHTSNOEREN VOOR STRATEGISCHE PRODUCT ONTWIKKELING

Teneinde partners te ondersteunen bij het succesvol ontwikkelen van "nieuwe" EES business cases zijn in het ChangeBest project richtsnoeren ontwikkeld die wijzen op enkele algemene succes factoren die EES aanbieders moeten respecteren, zoals:

- De focus van EES moet niet een specifieke EEI technologie zijn...
- Het is noodzakelijk om naar EES te kijken "met de ogen van de klant" ...
- EES, informatie en marketing activiteiten moeten worden ontworpen op zo'n manier dat dit acceptatie door de klant vergemakkelijkt...
- EES aanbieders moeten de concurrentievoordelen zorgvuldig analyseren....
- Als de EES aanbieder ook betrokken is bij andere bedrijvigheid moet de koppeling hiermee zorgvuldig worden gelegd...
- Economische levensvatbaarheid van aangeboden EES is natuurlijk essentieel. Echter...
- EES moet niet slechts economisch levensvatbaar zijn. Liquiditeit moet zijn verzekerd om ieder risico op faillissement voor de aanbieder te vermijden...
- Risico management is een andere belangrijke taak van een EES aanbieder aangezien er diverse risico's verbonden zijn aan EES...
- Naast technische kennis moet de EES aanbieder weten hoe zijn intellectuele eigendom bij de klant in te brengen...
- Om succesvol te hebben kunnen diverse organisatorische veranderingen en ontwikkeling van personeelsbeleid noodzakelijk zijn voor een EES aanbieder...

Ga voor meer informatie over strategisch EES product ontwikkeling naar de site van www.changebest.eu en download het volgende rapport:

[Download the ChangeBest Energy Efficiency Service Development Guide!](#)

HOE BELEIDSMAATREGELLEN DE EES MARKT ONTWIKKELING KUNNEN BEVORDEREN

Empirisch onderzoek heeft laten zien dat succes bij het ontwikkelen van een winstgevend EES bedrijfscases sterk afhangt van de volgroeiheid van de markt in het betreffende land en markt segment, en van de beleidsmaatregelen die dit verhinderen of bevorderen. Politieke beleidsmakers op Europees en nationaal niveau hebben een grote verantwoordelijkheid voor het voorzien in een ondersteunend kader voor EES markt ontwikkeling en een gelijk speelveld dat dezelfde kansen geeft aan alle markt partijen.

Momenteel is beleid dat de markt voor EES specifiek stimuleert zeldzaam. Met name is er **geen EU beleid met direct effect op de EES markt**. Op het nationale niveau zijn er slechts enkele beleidsmaatregelen die specifiek en direct vraag en aanbod van EES ondersteunen, zoals accreditatie, certificatie of label systemen voor ESCO's of EES, platforms en ondersteuning van EES markt bemiddelaars, regelingen die wettelijke barrières voor ESCO's verwijderen, of andere ondersteunende maatregelen.

Bovendien bestaan in een aantal landen nog steeds diverse wettelijke en andere barrières, welke leiden tot een afwezig gelijk speelveld voor EES aanbieders.

ChangeBest heeft verschillende beleidsmaatregelen op Europees en landen niveau aanbevolen ter verwijdering van zulke barrières en voor het specifiek stimuleren van EES markt ontwikkeling. Bemachtig het rapport over beleid dat EES markt ontwikkeling hindert of stimuleert en de voorlopige beleidsconclusies op www.changebest.eu. Download de volgende documenten:

[Download the Analysis of policy mix and development of Energy Efficiency Services!](#)
[Download Preliminary conclusions and recommendations!](#)

Contact for further information:
 Wolfgang Irrek, project coordinator, Institute
 Energy Systems and Energy Business |Ruhr West
 University of Applied Sciences.
 Tel. +49 (0)208 882 54 - 838
 Fax +49 (0)208 882 54 - 834
 Mail: wolfgang.irrek@hs-ruhrwest.de

**We're on the
 Web!**

Claudio Rochas, editor
 Ekodoma
 Noliktavas 3-3
 LV1010 Riga,
 Latvia

Phone: +371 6 73 23 212
 Fax: +371 6 73 23 210
 E-mail: claudio@ekodoma.lv

The authors are solely responsible for this publication. It does not represent the opinion of the European Community and the European Community is not responsible for any use that might be made of data appearing therein. Access to and use of the contents in this publication is at the user's own risk. Damage and warranty claims arising from missing or incorrect data are excluded. The authors bear no responsibility or liability for damage of any kind, also for indirect or consequential damages resulting from access to or use of this publication.

IEE/08/434/SI2.528383

PROJECT PARTNERS

Wuppertal Institute for Climate, Environment, Energy
 e7 Energie Markt Analyse GmbH
 BSREC - Black Sea Regional Energy Centre
 SEVEn
 Energy Piano
 ESB - Energy Saving Bureau
 ARMINES -
 EDF - Electricity of France
 ASEW -
 HELESCO S.A.
 REACM - Regional Energy Agency of Central Macedonia
 eERG - Politecnico di Milano - Energy Department
 Ekodoma
 ECN - Energy research Centre of the Netherlands
 KISE - Krakow Institute for Sustainable Energy
 ISR - University of Coimbra
 CESYS - Center for Energy Systems
 IJS - Jozef Stefan Institute - Energy Efficiency Centre
 ESCAN, S.A.
 ULUND - Lund University

Germany
 Austria
 Bulgaria
 Czech Republic
 Denmark
 Estonia
 France
 France
 Germany
 Greece
 Greece
 Italy
 Latvia
 The Netherlands
 Poland
 Portugal
 Slovakia
 Slovenia
 Spain
 Sweden

